

MEMO

Opsteller: [REDACTED]

Onderwerp: Standpunt Noorderzijlvest inzake aanwijzing nutriënten Verontreinigde Gebieden

Datum: 5 maart 2023

Aanleiding

Op 20 januari vond de voorlopige aanwijzing plaats van het beheergebied van drie waterschappen als nutriënten-verontreinigde gebieden in het kader van de derogatiebeschikking op basis van het spoedadvies van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM).

Voor 2023 wordt een aantal aanbevelingen gedaan om te komen tot een definitieve aanwijzing van verontreinigde gebieden. Met dit memo willen we duidelijk maken wat het standpunt is van Noorderzijlvest ten aanzien van het advies. We vragen u dan ook om kennis te nemen van ons standpunt en dit waar van toepassing mee te nemen in uw eigen overwegingen.

Afbakening

Als waterschap hebben wij geen formele opvatting over de maatregelen die voortvloeien uit de aanwijzing en de effecten die dit heeft op de landbouw. Dat is het domein van de Minister van LNV en raakt aan het economisch belang van de Provincie.

Het gaat ons om de onderbouwing voor de aanwijzing, namelijk de door ons gerapporteerde toestandsgegevens van de KRW-waterlichamen. Wij zijn verantwoordelijk voor deze gegevens en voelen ons daarom ook verantwoordelijk voor een goede interpretatie van deze gegevens.

Standpunten

1. *Wij steunen de aanbeveling van de CDM om voor de definitieve aanwijzing wél regionale bronnenanalyses mee te nemen.*

De voorlopige aanwijzing heeft plaatsgevonden op basis van de Nationale Analyse Waterkwaliteit aangevuld met recente gegevens van de kwaliteit van oppervlaktewater (totaal gemiddeld over de periode 2015-2020). Daarnaast zijn er kaartjes toegevoegd met de procentuele bijdrage van de landbouw aan de totale stikstof- en fosforbelasting naar het oppervlaktewater op het schaalniveau van de 21 waterschappen op basis van de landelijke bronnenanalyse over de periode 2010-2013.

Noorderzijlvest heeft in 2022 een bronanalyse naar nutriënten laten uitvoeren door WenR en Arcadis. Hieruit blijkt dat er sprake is van een aanzienlijke natuurlijke achtergrondbelasting in het kustgebied. Dat betekent dat de huidige normen voor fosfor niet passen. Dientengevolge geeft een beoordeling op basis van deze normen een onjuist beeld. Wij zullen daarom in 2023 een Technische Doelaanpassing voorbereiden. De beoordeling zou moeten plaatsvinden op basis van deze bijgestelde norm.

Een tweede inzicht van de bronanalyse is dat er uit blijkt dat de procentuele bijdrage van de landbouw volgens dit onderzoek veel lager is dan weergegeven op de door de CDM genoemde kaartjes. De procentuele bijdrage van fosfor en stikstof blijven bijna overal onder de 19%.

2. *Wij pleiten voor een differentiatie op niveau van KRW-Waterlichamen in plaats van op beheergebied.*

Wij vinden het niet passend om één oordeel te vellen over het hele beheergebied. De Drentse beken en de Groningse kleischil zijn in alle opzichten verschillend. De Drentse beneden- en bovenlopen voldoen voor zowel stikstof als fosfor aan de KRW normen. Op de Groningse kleischil zien we ruime overschrijdingen van de (huidige) fosfornormen, maar ze voldoen aan de stikstofnormen. Enkel het Leekstermeer overschrijdt beide normen en voldoet dus niet aan de KRW nutriënten norm. Kortom differentiatie is passend.

3. *We zien een risico in afwijking van de KRW-normering.*

De KRW hanteert voor nutriënten de regel on in- all-in. Dat wil zeggen dat als het waterlichaam voldoet aan de fosfor of stikstofnorm, het voldoet voor de parameter nutriënten. De CDM adviseert dit uitgangspunt voor de aanwijzing los te laten en strenger te zijn, zodat beide moeten voldoen. Wetenschappelijk is dit goed te onderbouwen, omdat voor een goede ecologie beide op orde moeten zijn.

Het risico dat wij zien is dat het communicatief erg moeilijk uitlegbaar is dat één beoordeling langs één normenkader voor twee doelen leidt tot verschillende uitkomsten. Een KRW waterlichaam kan dan immers voldoen aan de KRW, maar toch als verontreinigd worden aangewezen vanuit de mestwet.